

Довбищенко Ф.В., аспірант
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка, м. Київ

АВТОРСЬКА НАРАТИВНА СТРАТЕГІЯ В V І VI КНИГАХ “ІСТОРІЇ...” ГЕРОДІАНА

У статті досліджується структура комунікації у V та VI книгах твору давньогрецького історика III ст.н.е. Геродіана “Історія Римської держави після Марка Аврелія”. Звернуто увагу на розмежування авторської та нараторської комунікації, запропоноване наратологією, та прийом лакуни, описаний у теорії рецептивної естетики. Виявлення невідповідностей у нараторському мовленні дає можливість вийти на рівень авторської комунікації й осягнути основне авторське повідомлення, закодоване за допомогою наративної стратегії.

Ключові слова: *нاراتивна стратегія, авторська комунікація, нараторська комунікація, мовна тактика, комунікативний хід, давньогрецька історіографія.*

Актуальність дослідження полягає в застосуванні дискурсивних підходів до історіографічних творів античності як таких, що не позбавлені фікціональності.

Метою дослідження є вивчення структури комунікації, виявлення та систематизація тактик та прийомів наративної стратегії у V та VI книгах праці давньогрецького історика Геродіана “Історія після Марка Аврелія”.

Об’єктом дослідження є текст III книги праці пізноантичного історика Геродіана (III ст. н.е.) *Τῆς μετὰ Μάρκων βασιλείας ἱστορίας βιβλία ὀκτώ* (“Історія Римської держави після Марка Аврелія”), який розглядається з позицій наратології та рецептивної естетики.

Предмет дослідження – структура комунікації, тактики та прийоми наративної стратегії, реалізовані у творі.

Наукова новизна дослідження полягає в застосуванні новітньої методології (нاراتологія, рецептивна естетика) до студіювання античного історіографічного тексту. Це дозволяє вийти за межі розуміння досліджуваного фрагмента як суто джерела фактичного матеріалу і прочитати авторське повідомлення, втілене не безпосередньо в нараторському дискурсі.

У праці [2, с. 475] наративний текст був потрактований як система знаків. Нагадаємо, за семіотичною теорією, знак є відношенням означника до означуваного, а у випадку наративних текстів – дискурсу (“як?”) до розповіді (“що?”) [6, с. 34, 128].

Ключовою фігурою комунікації у наративних текстах є **наратор** – “той, хто розповідає в тексті” [6, с. 83]. Наратор, що належить не до реального, а до текстуального світу, передає розповідь іншій його частині – **наратагаторові**. Наратагатор є адресатом наратора, тією інстанцією, до якої звернена його розповідь [8, с. 226].

У наративних текстах прийнято виділяти подвійну структуру комунікації, адже наратор та наратагатор є компонентами світу, який зображується в тексті **автором**, а адресатом авторського повідомлення постає **читач**. На відміну від наратора та наратагатора, дві останні інстанції існують у реальному світі: автор є конкретною особою,

існування якої не обмежене текстом. Отже, доцільно розмежовувати **авторську** та **нараторську комунікацію** [7, с. 41; 3, с. 244].

Текст завжди є результатом взаємодії адресанта та адресата повідомлення, тобто автора та читача [11, с. 279-299]. За М. Кольхауером, авторська позиція є конструктором, який створюється читачем на основі тексту [5, с. 73]. На нашу думку, дослідження позиції автора та авторських інтенцій неможливе без залучення теоретичних надбань рецептивної естетики – теоретичного напрямку, який започаткували та розвинули представники так званої Константської школи Г.Р. Яусс та В. Ізер наприкінці 1960-х рр. Рецептивна естетика розглядає значення як взаємодію між текстом та читачем, “як ефект досвіду, а не як закодовану інформацію” [1, с. 804-805].

В. Ізер у статті “Процес читання: феноменологічне наближення” заявляє про **екзистенцію літературного твору**, яка можлива лише за наявності активного читача [1, с. 349]. За Р. Інгарденом, світ, представлений у літературному творі, побудований на **інтенційному співвідношенні речень**, тобто на зумовленості одного речення іншим та очікуваннях читача від подальшого тексту, викликаних змістом попереднього. Всю суму інтенційних співвідношень Р. Інгарден називає “світом, представленим” у творі [10, с. 29]. Якщо наступне речення в тексті не має відчутного зв’язку з тим, яке продумав читач, то у свідомості відбувається блокада, яку Р. Інгарден називає **лакуною**. Читач на власний розсуд заповнює лакуну, і в цьому акті виявляється динаміка читання [ibid].

В. Ізер постулює наявність **дійсного виміру тексту**, який формується самим текстом та уявою читача [1, с. 353]. Таким чином, читання є творчим процесом, далеким від простої перцепції написаного [1, с. 353].

Кінцевою метою будь-якої наративної стратегії є “корекція моделі світу адресата” [4, с. 109]. Ця корекція здійснюється в тексті наратором шляхом застосування певних мовних тактик. У тексті “Історії...” Геродіана читач перш за все наштовхується на лакуни (“блокування протікання речень”), закладені на рівні нараторської комунікації, і лише згодом виявляє, що ці лакуни сигналізують про застосування наратором мовних тактик, які мають маніпулятивний характер. Під **мовленнєвою стратегією** розуміють “сукупність мовленнєвих дій, спрямованих на вирішення загального комунікативного завдання мовця (глобального наміру, за ван Дейком)” [4, с. 109]. **Наративну стратегію** розглядатимемо як різновид мовленнєвої у рамках такого типу комунікації, як наративний текст. Під **мовною тактикою** розуміють “одну або декілька мовленнєвих дій, які сприяють реалізації стратегії” [4, с. 110]. Водночас О. Іссерс пропонує розрізняти поняття мовної тактики та **комунікативного ходу**. Останній вона тлумачить як “прийом, який виступає інструментом реалізації тієї чи іншої мовної тактики” [4, с. 117].

Отже, наративна стратегія – це спосіб досягнення глобальної мети адресанта повідомлення; мовна тактика – це спосіб дій, який обирається мовцем (автором твору) для реалізації цієї стратегії; комунікативний хід – це конкретний мовленнєвий акт, який виступає втіленням тієї чи іншої мовної тактики безпосередньо на рівні тексту наратора.

П’ята книга “Історії...” Геродіана, яка описує прихід до влади й царювання Елегабала, містить імпліцитно присутню авторську комунікацію. Частина [V.5] покликана створити у читачській уяві образ абсолютного божевільного й порочного жерця

на троні, який і всю свою імперію прагне перетворити на співучасників священнодійства. Цей опис продовжується і у [V.6]. Лише одне речення на самому початку 6-ї частини випадає із загального контексту нараторської оповіді, провокуючи лакуну у сприйнятті читачем (текст тут і далі подається за виданням [9]:

πλὴν καίτοι χορεύειν αἰεὶ καὶ ἱερουργεῖν δοκῶν, <ЛАКУНА> πλείστους ἀπέκτεινε τῶν ἐνδόξων τε καὶ πλουσίων, διαβληθέντας αὐτῷ ὡς ἀπαρεσκομένους καὶ σκώπτοντας αὐτοῦ τὸν βίον.

Хоча й здавалося, що він знай собі танцює та священствує, <ЛАКУНА> та все ж убив він багатьох із числа славних і багатих на підставі наклепів, що ті, мовляв, його не люблять і корять його спосіб життя [V.6].

Далі знову йде перелік дивацтв Елеагабала. Про репресії наратор повідомляє одним реченням, мимохідь, немовби не прагнучи акцентувати на цьому увагу читача, одразу після цього повертаючись до основної лінії своєї комунікації.

Лейтмотив нараторської комунікації очевидний: Елеагабал постає посміховиськом і нечуваним соромом для Риму, до того ж – чужорідним елементом (згадаймо оповідь про встановлення його портрета в сенаті у [V.5]). Наратор демонструє ставлення до героя і безпосередньо, і через прийом “читання думок”:

αὐτὸς δὲ ἐβλέπετο πολλάκις ἠνιοχῶν ἢ ὀρχοῦμενος· οὐδὲ γὰρ λανθάνειν ἤθελεν ἀμαρτάνων.

А самого його часто бачили, коли він правив колісницею чи танцював: він-бо волів зовсім не приховувати своїх нечестивих учинків [V.6].

ὁρῶσα δὲ ταῦτα ἡ Μαῖσα, ὑποπτεύουσα τε τοὺς στρατιώτας ἀπαρέσκεσθαι τῷ τοιοῦτῳ τοῦ βασιλέως βίῳ, καὶ δεδοικυῖα μὴ τι ἐκείνου παθόντος πάλιν ἰδιωτεύῃ, πείθει αὐτόν [...]

Меса, спостерігаючи це все й підозрюючи, що воїнам не до вподоби такий спосіб життя імператора, а також боячись, що, якщо його спіткає якесь лихо, вона знову житиме по-простому, переконала його [...] [V.7].

Авторська ж комунікація несе в собі інше повідомлення. Істинна природа безглузких дій Елеагабала пояснюється його цілковитою залежністю від матері й бабусі, які керувалися прагненням до наживи та повернення до владного становища, у зв'язку з чим вони руками імператора Елеагабала проводять репресії найближчого оточення найбагатших патрициїв із конфіскацією їхнього майна після фізичного знищення. Ціла частина [V.3] присвячена змові Меси та Мамеї, а наступна – її реалізації.

ὅπερ ἐκείνοι ἀκούσαντες, τοῖς συστρατιώταις κατ' ὀλίγον ἀπαγγέλλοντες διαβόητον ἐποίησαν τὴν φήμην, ὡς ἐς πᾶν χωρῆσαι τὸ στρατιωτικόν. τῇ δὲ Μαίσει ἐλέγετο σωροὺς εἶναι χρημάτων, ἐκείνην δὲ ἐτόιμος πάντα προέσθαι τοῖς στρατιώταις, εἰ τὴν βασιλείαν τῷ γένει ἀνανεώσαιντο.

Солдати, почувши таке, за короткий час сповістили своїх побратимів, і поговор був уже у всіх на вустах, так що знало вже все військо. Гомонили, що в Меси цілі гори грошей, і вона охоче віддасть їх солдатам, аби тільки ті возвели її рід знову на царство [V.3].

Як бачимо, з одного боку, нараторська комунікація акцентує увагу на порочних і безглузких діяннях імператора, виставляючи це головною причиною зміщення Елеагабала і його вбивства солдатами. З іншого, авторська комунікація полягає в наступному: імператор Елеагабал слугував лише ширмою для фактичного управління державними справами, здійснюваного його матір'ю. Наприкінці книги знаходимо цьому підтвердження: саме вона усунула Елеагабала від важелів впливу, поставивши співправителем його малолітнього брата,

ἔον καὶ πάνυ ὑπὸ τῆ μητρὶ καὶ τῆ μάμμη παιδαγωγούμενον
ще зовсім юного й в усьому керованого мамою й бабцею [V.8].

Зрозуміло, що заміна шістнадцятирічного керівника на дванадцятирічного є нічим іншим, як прикриттям для Мамеї.

Таким чином, у V книзі авторська комунікація проявляється через порушення логіки нараторської. Непримітний, на перший погляд, пасаж про репресії на початку 6-ї частини покликаний повернути читацьку увагу до вже цитованих рядків із 3-ї, де демонструється, хто саме є господарем ситуації. Меса і Мамея одурили солдатів, адже тим не був до вподоби спосіб життя імператора, якого вони самі підтримали під час перевороту. Цей внутрішній конфлікт у свідомості солдатів нарешті розв'язується убивством імператора та його наближених, як тільки з'явилася прийнятніша альтернатива (дванадцятирічний Александр). При цьому фактичне керівництво держави залишається незмінним, і ніщо не суперечить тому, що Мамея продовжувала реалізовувати основну мету приходу до влади – власне збагачення.

Можна з певністю сказати, що з приходом до влади Александра Севера її внутрішня структура не змінилася. Нараторська комунікація в VI книзі описує його як добродісного правителя:

ὑπῆρχε δὲ τι καὶ φυσικὸν ἦθος πρῶον καὶ ἡμερον τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἕς τε τὸ φιλόανθρωπον πάνυ ἐπιρρεπές, ὡς ἐδήλωσε καὶ τῆς ἡλικίας προχωροῦσης. ἕς τεσσαρεσκαίδέκατον γοῦν ἐλάσας τῆς βασιλείας ἔτος ἀναιμωτὶ ἦρξεν, οὐδέ τις εἰπεῖν ἔχει ὑπ' ἐκείνου φονευθέντα. καίτοι τινῶν μεγίσταις αἰτίαις ὑποπεσόντων, ὅμως ἐφείσατο ὡς μὴ φονεῦσαι, οὐ ῥαδίως τοῦτο ἄλλου βασιλέως τῶν καθ' ἡμᾶς ποιήσαντος ἢ παραφυλάξαντος μετὰ τὴν Μάρκου ἀρχὴν. ὑπ' Ἀλεξάνδρου δ' οὐκ ἂν τις εἰπεῖν ἔχοι ἢ μνημονεῦσαι ἐν ἔτεσι τοσοῦτοις ἀκρίτως φονευθέντα.

Александрові був від природи притаманний м'який та поштивий норов та схильність до любов'язності, що він показав і з віком. Чотирнадцятого року свого правління він досяг без кровопролиття, і ніхто не міг сказати, що хтось ним був убитий. Навіть якщо комусь висувалися найтяжчі обвинувачення, він милував його й не карав на смерть; дуже нелегко було так зробити й утриматися від цього будь-кому із правителів нашого часу після царювання Марка. Ніхто б не сказав чи не пригадав, що за стільки років правління Александра когось було вбито без суду [VI.3].

Тепер наратор відкрито виводить на авансцену Мамею, так що розповідь про діяння Александра у частинах 1-5 фактично є стислим оглядом діянь його матері, а спроби сина діяти самостійно придушуються нею в зародку.

Другим умовним підрозділом є частини з шостої по чотирнадцяту, де оповідь пов'язана з війною з Артаксерксом. Попри насиченість сюжетної лінії подіями, з точки зору аналізу рівнів комунікації тут нічого не змінюється: головний нараторський посыл про несамостійність правителя залишається сталим. Протириччя, закладені в нараторській комунікації ще в попередній книзі, знову виявляються на рівні тексту. З одного боку, промова Александра до солдатів [VI.9] і опис його відбуття з Риму [VI.10] зображують головного героя як високоморального й відданого своїй справі правителя. З іншого, у вирішальний момент, коли сам імператор мав діяти в Парфії за власним планом, він не дотримується обіцянки:

προεϊρητο γὰρ πᾶσι τοῖς στρατοῖς ὑπερᾶραι εἰς τὴν πολεμίαν, καὶ τόπος ὄριστο ἐς ὃν {καὶ} ἅπαντας συνελθεῖν ἔδει, παντὰ τὰ ἐμπύπτοντα καὶ ἐν μέσῳ χειρουμένους. ἔσφηλε δὲ αὐτοῦς ὁ Ἀλέξανδρος μῆτε εἰσαγαγῶν τὸν στρατὸν μῆτε εἰσελθῶν, ἢ διὰ δέος, ἵνα μὴ δὴ αὐτὸς κινδυνεύει ψυχῇ καὶ σώματι ὑπὲρ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, ἢ τῆς μητρὸς ἐπιχοούσης γυναικεῖα δειλία καὶ ὑπερβαλλούση φιλοτεκνία. ἤμβλυνε γὰρ αὐτοῦ τὰς πρὸς ἀνδρείαν ὀρμὰς, πείθουσα δὲῖν ἄλλους ὑπὲρ αὐτοῦ κινδυνεύειν, ἀλλὰ μὴ αὐτὸν παρατάττεσθαι ὅπερ τὸν εἰσελθόντα Ῥωμαίων στρατὸν ἀπώλεσεν.

Усім загонам було наказано заходити вглиб ворожого терену і було вказане місце, де всім слід було зібратися, розбивши ворожі з'єднання, що трапляться по дорозі. Та Александр їх підвів, не повиши за собою військо й не здійснивши вторгнення чи то зі страху, щоб не піддавати небезпеці душу й тіло поза межами Римської держави, чи то за наполяганням матері через її жіночі боязкість і надмірну опіку. Вона стримувала його поривання до подвигів, переконуючи в тому, що іншим слід ризикувати життям замість нього, а йому самому не потрібно битися; це і згубило римське військо, яке вже вторглося [VI.13].

Безсумнівно, сюжетна перипетія розгортається саме тут, у вирішальний для імператора момент вибору (за Плутарховою схемою). Проте, знову-таки, ми не спостерігаємо тут змін у нараторській комунікації: Александр від початку поставав у творі “маминим синочком”, а тепер ця ганебна риса просто дала прогнозовані наслідки. Лакуну ж спостерігаємо нижче, на межі 14-ї та 15-ї частин:

[...] τὸ δὲ σὺν αὐτῷ πληθὸς ὁ Ἀλέξανδρος ἐς τὴν Ἀντιόχειαν ἐπανήγαγε, πολλῶν καὶ ἐξ ἐκείνης τῆς μοίρας ἀπολωλῶτων, ὡς μεγίστην ἐνεγκεῖν δυσθυμίαν τῷ στρατῷ καὶ Ἀλεξάνδρῳ ἄδοξίαν, σφαλέντι καὶ γνώμῃ καὶ τύχῃ, καὶ τῶν τριῶν μοιρῶν τοῦ στρατοῦ ὧν ἔνειμε τὸ πλεῖστον ἀποβαλόντι διαφόροις συμφοραῖς, νόσῳ πολέμῳ κρούει γενόμενος δὲ ἐν τῇ Ἀντιόχειᾳ ὁ Ἀλέξανδρος αὐτὸς τε ῥαδίως ἐπερρώσθη τῷ εὐψυχεῖ **καὶ** ἐνύδρῳ <ЛАКУНА> τῆς πόλεως μετὰ τὸν ἐν Μεσοποταμίᾳ ξηρὸν αὐχμὸν, τοὺς τε στρατιώτας ἀνεκτάτο, καὶ ἐφ' οἷς λελύπητο παρεμυθεῖτο μεγαλοδορία χρημάτων· τοῦτο γὰρ μόνον ἐς εὐνοίας ἀνάκτησιν στρατιωτῶν ἐνόμιζε φάρμακον.

[...] свій загін Александр відвів до Антиохії, причому і з нього багато хто загинув, що принесло велике горе воїнам, а імператорові – ганьбу, він-бо втратив і хист, і талан, і згубив більшу частину війська, що його поділив на три частини, трьома різними лихами: хворобами, війнами й холодом. Прибувши до Антиохії, Александр сам із радістю насолоджувався душевним спокоєм і влогим кліматом <ЛАКУНА> міста після месопотамської посухи й задобрював воїнів, втішаючи їхню журбу щедрими роздачами грошей, їх-бо він уважав єдиним засобом здобуття прихильності солдатів [VI.14-15].

Спостерігаємо розв’язання конфлікту, закладеного в нараторській комунікації: усі попередні добродесні справи та палка промова до солдатів, що їх Александр таким чином зрадив, виявляються фальшивкою. Стає зрозумілим, що його правління нічим не відрізнялося від царювання вбитого старшого брата: при владі залишалася Мамаєя. Авторська комунікація, виявлена через провокування лакуни у відчитуванні тексту, говорить: образ ідеального правителя – всього лиш міф, прикриття.

Прикметним є живиння сполучника *каі*, яким у нараторській комунікації прирівнюються за значущістю внутрішній спокій головного героя і зміна клімату. Наративний прийом тут полягає в тому, що увага читача навмисне переводиться на погоду в Антиохії, щоб він запам’ятав це як основну причину бездіяльності та відпочинку Александра.

Учинок Александра після поразки демонструє повну зневагу до війська, яке він так палко заохочував до походу. Він від початку не був гідним правителем через відсутність державницького мислення і відповідальності. Тому в частині [VI.18] Максимінові так легко вдається схилити солдатів на свій бік, адже попередній імператор їх зрадив.

Таблиця 1. Комунікативні ходи й тактики в моментах перипетій (“золотого перетину”) “Історії...” Геродіана

Кн. V, ч. [V.6]	завуальювання першорядної за змістом інформації (про вчинені руками Елеагабала репресії) масивом другорядної за змістом (докладний розлогий опис священнодійств, здійснених Антоніном-Елеагбалом на пошану бога Елеагабала)	замаскувати повідомлення про репресії	не-акцентування (не-акцентування необхідної інформації про те, що істинними правителями Риму в цей час є Меса та Мамаєя – бабуся й мати Антоніна, а не сам Антонін – їхній онук і син)
Кн. VI, ч. [VI. 15]	поєднання сполучником “і” різних смислових площин (“душевного стану” та “вологого клімату”)	“перевести стрілки” з теми душевного стану Александра на тему клімату з тим, щоб читач подумав, що душевний спокій імператора викликаний всього лишень зміною несприятливого клімату Месопотамії на сприятливий клімат Антиохії	переорієнтація (свідома переорієнтація уваги читача з метою усунути, “викреслити з обговорення” проблему душевного стану головного героя)

Таблиця 2. Інформаційний дисонанс рівнів авторської та нараторської комунікації

Кн. VI	Александр Север (Алексіан)	Душевний спокій Александра пояснюється тим, що він нарешті опинився у сприятливих кліматичних умовах, прибувши до Антиохії після військового походу на Персію з її нестерпно посушливим кліматом.	Душевний спокій Александра пояснюється самоусуненням від відповідальності за численні людські втрати під час розв'язаної ним війни, зражене ним військо та, загалом, провал перської кампанії.
Кн. VII	Максимін	Похід Максиміна на Рим як справедлива, морально виправдана відплата за повстання проти нього народу й сенату.	Похід Максиміна на Рим не має жодних інших підстав, окрім бажання головного героя утримати владу, відібрану в нього сенатом за його тиранічне правління.

Отже, авторська наративна стратегія у V та VI книгах “Історії...” Геродіана полягає в маскуванні критично важливого повідомлення під пластом надлишкової нараторської інформації, покликаної відвести увагу читача від розуміння суті написаного. З якою метою це робилося – проблема подальших філологічних та історичних досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Антологія* світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. 2-е вид., доповнене. – Львів: Літопис, 2001. 2. *Бремон К.* Структурное изучение повествовательных текстов после В. Проппа // Семиотика: Антология / Сост. Ю.С. Степанов. – Изд. 2-е, испр. и доп. – М.: Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2001. 3. *Довбищенко Ф.В.* Комунікативна структура I книги трактату Геродіана “Історія після Марка Аврелія” / Ф.В. Довбищенко // Мовні і концептуальні картини світу. – 2015. – Вип. 1. – С. 242-253. 4. *Иссерс О.С.* Коммуникативные стратегии и тактики русской речи. Изд. 5-е. – М.: Издательство ЛКИ, 2008. – 288 с. 5. *Кольхауэр М.* Роман и идеология. Точки зрения // Новое литературное обозрение. – 1995. – № 14. – С. 72–86. 6. *Ткачук О.М.* Наратологічний словник. – Тернопіль: Астон, 2002. 7. *Шмид В.* Нарратология. – М.: Языки славянской культуры, 2003. 8. *Genette, Gérard.* Discours du récit. – Paris: Editions Du Seuil, 1972. 9. *Herodian*, and Carlo M. Lucarini. *Regnum post Marcum.* Monachii [Munich]: Saur, 2005. 10. *Ingarden*, Roman. *Vom Erkennen des literarischen Kunstwerks.* – Tübingen,

1968. 11. Iser, Wolfgang. The reading process: A Phenomenological approach // New Literary History. Vol. 3, 1972. P. 279-299. 12. Lévi-Strauss, Claude. Anthropologie structurale. – Paris, Pion, 1958.

Стаття надійшла до редакції 3 квітня 2017 р.

*Довбищенко Ф.В., аспірант,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка, Київ*

АВТОРСКАЯ НАРРАТИВНАЯ СТРАТЕГИЯ В V И VI КНИГАХ “ИСТОРИИ...” ГЕРОДИАНА

В статье исследуется структура коммуникации в V и VI книгах произведения древнегреческого историка III в. до н.э. Геродиана “История Рима после Марка Аврелия”. Обращается внимание на разграничение авторской и нарраторской коммуникаций, предложенное нарратологией, и прием лагун, описанный в теории рецептивной эстетики. Определение нестыкровок в нарраторской речи предопределяет выход на уровень авторской коммуникации и позволяет понять основное авторское сообщение, закодированное при помощи нарративной стратегии.

Ключевые слова: нарративная стратегия, авторская коммуникация, нарраторская коммуникация, языковая тактика, коммуникативный ход, древнегреческая историография.

*Dovbyshchenko F., postgraduate student,
Taras Shevchenko National University of Kyiv*

THE AUTHORIAL NARRATIVE STRATEGY IN THE BOOKS V AND VI OF HERODIAN’S “HISTORY OF THE ROMAN EMPIRE”

In the present article the communication structure of the books V and VI in Herodian’s “History of the Roman Empire” is treated. The attention is paid to the distinction of the authorial and narrator’s communication proposed by narratology as well as to the lacuna device studied within the reader-response criticism. Revealing the contradictions in the narrator’s discourse facilitates the reader’s transition to the authorial communication and allows to understand the main authorial message encoded via narrative strategy.

Key words: narrative strategy, authorial communication, narrator’s communication, lingual tactics, communicative device, ancient Greek historiography.